

Muistio

2.12.2019

VN/11596/2019

VN/11596/2019-VM-2

Valtioneuvoston oikeuskansleri

Valtiovarainministeriön vastaus oikeuskanslerin viraston selvityspyyntöön

Oikeuskanslerin virasto on pyytänyt kirjallista selvitystä (OKV/27/50/2019) siitä, miksi valtiovarainministeriö ei ole esitellyt valtioneuvoston yleisistunnossa valtioneuvoston kirjelmää komission ehdotuksesta Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista annetun asetuksen N:o 883/2013 muuttamisesta sen toimittamiseksi perustuslain 96 §:ssä tarkoitetussa menettelyssä eduskunnalle kannan määrittelyä varten. Samalla oikeuskanslerin virasto pyytää ilmoittamaan, mihin toimenpiteisiin ministeriö on ryhtynyt varmistaakseen, että vastaavaa ei jatkossa tapahtuisi.

Asian valmistelu valtiovarainministeriössä

Komission 23.5.2018 antaman asetusmuutosehdotuksen perusteluissa todetaan esityksen pääasialliseksi syyksi Euroopan petostentorjuntavirasto OLAF:n tutkimuksista annetun asetuksen mukauttaminen tulevan Euroopan syyttävävirasto EPPO:n ja OLAF:n välisen suhteen järjestämiseksi tiiviin yhteistyön, tietojenvaihdon ja täydentävyyden sekä päällekkäisyyksien välttämisen osalta. Ehdotetut säännökset koskevat Unionin elinten välisen yhteistoiminnan järjestämistä eikä niillä ole vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön tai kansallisten viranomaisten asemaan. Ehdotuksella ei myöskään laajenneta OLAF:n valtuuksia tai toimeksiantoa.

Edellisen lisäksi komissio toteaa sisällyttäneensä esitykseen rajoitetun määrän kohdennettuja muutoksia, joiden tarkoituksena on lisätä OLAF:n tutkintatehtävän vaikuttavuutta sekä selkeyttää ja yksinkertaistaa nykyisiä säännöksiä. Komissio painottaa, että nämä muutokset eivät vaikuta kansallisen lainsäädännön soveltamiseen tilanteissa, joissa kansallisia viranomaisia pyydetään auttamaan OLAF:ia. Vaikka kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi autettava OLAF:ia saamaan tietoja, joita tarvitaan monentyyppisten petosten selvittämiseen, niin ehdotuksessa myös selvennetään, että tällaisen avun tarjoamiseen sovelletaan kansallista lainsäädäntöä.

Valtiovarainministeriö katsoi, että koska komission ehdotuksella ei laajennettu OLAF:n valtuuksia tai toimeksiantoa eikä muutoksilla ollut vaikutusta kansalliseen lainsäädäntöön tai kansallisten viranomaisten asemaan, niin asia voitiin saattaa eduskunnan tiedoksi perustuslain 97 § mukaisella menettelyllä. Valtiovarainministeriö toimitti eduskunnalle komission ehdotusta koskevan E-kirjeen E62/2018 vp 5.7.2018. E-kirjeen toimittamisen jälkeen valtiovarainministeriön valmistelijat olivat eduskunnassa hallinto- ja lakivaliokuntien kuultavana.

Neuvostossa kesällä 2019 saavutettua neuvottelumandaattia koskeva E-jatkokirje EJ14/2019 vp toimitettiin eduskunnalle 11.9.2019. Neuvoston käsittelyn aikana ei tullut esille sellaisia seikkoja, jotka edellyttäisivät kansallisen lainsäädännön muuttamista tai vaikuttaisivat kansallisten viranomaisten asemaan.

Euroopan parlamentti hyväksyi oman neuvottelukantansa huhtikuussa 2019. Vaalitauosta johtuen parlamentti vahvisti kuitenkin vasta lokakuussa 2019 neuvotteluiden jatkamisen keväällä täysistunnossa hyväksytyn tekstin pohjalta. Osalla Euroopan parlamentin muutosehdotuksista olisi

Postiosoite Postadress Postal Address	Käyntiosoite Besöksadress Office	Puhelin Telefon Telephone	Faksi Fax Fax	s-posti, internet e-post, internet e-mail, internet
Valtiovarainministeriö				
PL 28 00023 Valtioneuvosto	Snellmaninkatu 1 A Helsinki	0295 16001 +358 295 16001		valtiovarainministerio@vm.fi

toteutuessaan vaikutusta kansallisten viranomaisten asemaan. Tämän johdosta valtiovarainministeriö on laatinut ajantasaisten tietojen pohjalta U-kirjelmän, joka on tarkoitus hyväksyä valtioneuvoston istunnossa joulukuussa 2019. Myös eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt lausunnossaan HaVL 7/2019 vp tarkempaa selvitystä Euroopan parlamentin muutosehdotuksista erillisellä U-kirjelmällä.

Valtiovarainministeriön tavoitteena on ollut pitää eduskunta hyvin informoituna asian etenemisestä koko valmisteluprosessin ajan. Jatkossa valtiovarainministeriö tulee kiinnittämään entistä enemmän huomiota siihen, että eduskuntaa informoidaan siten, että eduskunnan päätöksentekoa varten tarvitsemat tiedot ovat oikea-aikaisesti käytettävissä. Erityisesti tulkinnanvaraisissa tapauksissa käsittelyjärjestystä koskevissa kysymyksissä ollaan etukäteen yhteydessä eduskunnan asianomaisten valiokuntien sihteereihin.

Valtioneuvoston apulaiscontroller

Esko Mustonen

Liitteet	-
Jakelu	Oikeuskanslerinvirasto
Tiedoksi	VM Valtiovarainministeriö